

Mythe #3: Arabieren spreken Arabisch

Jos Strengolt

In zekere zin kan je zeggen dat deze uitspraak wel waar moet zijn. Als je een Arabier definieert als iemand die Arabisch spreekt, dan zijn uiteraard alle Arabieren Arabischtalig – als ze tenminste geen zuigeling meer zijn en niet doofstom of mentaal onbekwaam. Maar het ingewikkelde met de kwestie is, dat het woord *Arabier* vele zaken kan betekenen.

In de breedste zin van het woord, betekent Arabier iemand die geboren is in één van de 22 lidstaten van de Arabische wereld. Welaan, als we die betekenis gebruiken (en dat is alleszins redelijk, want dat doen Arabieren zelf), dan is duidelijk sprake van een mythe. De Arabieren van Marokko tot Irak spreken namelijk niet hetzelfde Arabisch, en velen hebben een andere taal dan Arabisch als moedertaal.

Laten we willekeurig drie Arabische landen onder de loep nemen, van west naar oost: Marokko, Egypte en Irak. In elk van die landen wordt een heel unieke Arabische spreektaal gebruikt, die niet altijd in andere landen begrepen wordt. Als op straat in Marokko, Egypte of Irak een Arabier in zijn eigen taal aan je vraagt hoe het met je gaat, zegt de Marokkaan: *kif dayer*; de Egyptenaar: *izzayak*, en de Irakees: *shloonak*. Allemaal Arabieren, maar Marokkaans Arabisch, *Darija* genaamd, kan door Egyptenaren en Irakezen nauwelijks of niet worden begrepen. *Darija* gebruikt heel veel eigen woorden en een eigen grammatica, die behoorlijk verschilt van het Arabisch dat in andere landen wordt gesproken. Daarnaast is ook de uitspraak van het *Darija* heel anders dan de uitspraak van bijvoorbeeld Egyptisch Arabisch.

De unieke trekjes van *Darija* kunnen worden verklaard uit een zeker isolement van het land van de rest van de Arabische wereld, maar ook door de grote invloed van de Franse taal op Marokko. Wie Marokkaans-Arabisch wil leren, doet er goed aan eerst Frans te beheersen, want veel Marokkanen gooien her en der Franse woorden door elke zin die ze spreken. In Marokko zijn ook veel families die thuis gewoon Frans met elkaar spreken als moedertaal. Frans is ook een belangrijke taal in het onderwijs.

Miljoenen Marokkanen hebben als moedertaal niet eens dat *Darija*, maar *Amazigh*, dat is een berbertaal. Hoewel de islam diep is doorgedrongen in elke uithoek van het land, hebben miljoenen zich verzet tegen de culturele kolonisatie door de islam; ze hebben het Arabisch niet overgenomen, maar hebben vastgehouden aan hun eigen taal. In Marokko zijn drie belangrijke berbertalen, het Tamazight, Tashelhayt and Tarifit. Arabieren? Ja. Arabisch als moedertaal en spreektaal? Nee.

Arab Vision is van mening dat alle mensen het recht hebben om het Evangelie in hun moedertaal te horen. In de Arabische wereld betekent dit derhalve, dat we niet kunnen volstaan met het maken van programma's in een soort algemeen Arabisch. We maken programma's in diverse Arabische spreektaalen en in sommige andere talen die daar worden gesproken.

In Egypte worden twee Arabische hoofdtalen gesproken. In Cairo en ten noorden ervan, spreekt men Egyptisch-Arabisch, wat *Ameya* wordt genoemd. Ten zuiden van Cairo bestaat een diversiteit aan lokale dialecten, die tezamen *Saidi* worden genoemd. Men verstaat elkaar goed, maar het verschil is groot. Dat in Egypte miljoen Dom ('zigeuners') wonen die hun eigen *Domari*-taal spreken, daar heeft in Egypte liever niemand het over. Deze mensen zijn volgens hun paspoort Arabieren, maar Arabisch is niet hun spreektaal. Dat geldt ook voor de honderdduizenden Nubiërs in Egypte. Daarnaast telt Egypte ook miljoenen woestijnbewoners die heel andere Arabische dialecten spreken.

Irak telt miljoenen Koerden. Die worden razend als je ze Arabier noemt en ze spreken ook geen Arabisch, hoewel hun paspoort aangeeft dat ze burgers zijn van de Arabische republiek Irak. Die Koerden willen dat het liefst zo snel mogelijk veranderen en onafhankelijk worden. Verder heeft Irak twee hoofddialecten van het Arabisch.

Spreeken alle Arabieren Arabisch? Het zijn vooral de politici van de Arabische wereld die die mythe hebben geschapen, doordat ze bij hun onafhankelijkheid van de koloniale machten, in hun grondwet hebben opgenomen dat Arabisch de taal van de Staat is. Dat niemand dat *Arabisch* goed kan definiëren en dat tientallen miljoenen Arabieren in de eerste plaats een andere taal spreken, is evengoed waar.

Of zou je moeten kijken naar de schrijftaal die de Arabieren gebruiken? Die is weer heel anders dan al die spreektaalen. Als je naar de schrijftaal kijkt, kan je zeggen dat de Arabieren van Marokko tot Irak, als ze in het Arabisch schrijven, dezelfde taal gebruiken. Helaas kan veel minder dan de helft van de volwassen inwoners van de Arabische wereld die taal schrijven. De meesten kunnen helemaal niet lezen of schrijven en velen die dat wel kunnen, zijn beter in Engels of Frans dan in hun eigen Arabisch.

**Uit: Arabieren zijn geweldige minnaars...
en 19 andere mythen over de Arabieren**

© www.arabvision.nl (2009)